

מחר

מיטב המאמרים הווארטים והסיפורים
ב'לקראת שבת מלכתא'
אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר
שישלח מחר יום ה'

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף קנ"ז
הדף היומי בהלכה: סימן רל"ו מתחילת סימן רל"ו עד סעיף ג'
המוסר היומי: שם עולם פרק כ"ב 'וכמה נפיש זכותיה' עד 'והזכות הרבה יותר'

לוח
לימוד
יומי

סניפי "דרשו" בעולם נערכים לקראת תחילת לימוד חלק ג' ב"משנה ברורה"

**פעילות רבה להרחבת מערך שיעורי הדף היומי בהלכה • לקראת
מעמד סיום מרכזי באנטוורפן, כלל רבני העיר יצאו בקריאה לכל בני
העיר להצטרף ללימוד הדף היומי בהלכה**

בעיר אנטוורפן נערכים לקימו של מעמד נכבד לסיום חלק ב' ב"משנה ברורה" ותחילת לימוד הלכות שבת. כלל רבני העיר יצאו בקריאה נרגשת לכל בני העיר להצטרף ללימוד הדף היומי בהלכה, וביום ראשון הקרוב תצא משלחת "דרשו" בראשות נשיא "דרשו" למעמד הגדול לחיזוק לימוד הדף היומי בהלכה בעיר.

בשבועות האחרונים הצטרפו 12 בתי מדרש בעיר אנטוורפן ליוזמת פתיחת השיעורים החדשים ויחלו למסור בהם שיעורים עם תחילת לימוד הלכות שבת.

לקראת תחילת לימוד חלק ג' ב"משנה ברורה" במסגרת הדף היומי בהלכה, במערך אדיר חוצה יבשות, נערכים כלל סניפי "דרשו", ברחבי העולם להוספת שיעורים, לומדים וקובעי עיתים ללימוד הדף היומי בהלכה, כאשר "דרשו" מעניק את כל הכלים והאפשרויות למעוניינים להצטרף ללימוד הדף היומי בהלכה בט"ז תמוז עם תחילת לימוד הלכות שבת, לפתוח שיעור חדש, להקים חברות "דרשו בכלל", לשמוע שיעור יומי בקו שיעורי "דרשו", ולמעוניינים אף להבחן לבדיקת ידיעתם ולקבל מילגה.

מדוע לא אומרים 'והוא רחום' לפני תפילת ערבית של שבת?

מנהג כל ישראל לומר לפני תפילת ערבית את הפסוק "והוא רחום יכפר עוונ..." והראשונים כתבו כמה טעמים לדבר, ומהם - שבתפילות שחרית ומנחה יש את קרבנות התמיד של שחר ושל בין הערבים, ובערבית אין קרבן התמיד, ולכן הנהיגו להתפלל על הכפרה. ועוד, שבשנים קדמוניות היו שנהגו ללקות לפני תפילת ערבית, כדי לכפר על החטאים שחטאו במשך היום, ובשעת ההלקאה היו אומרים פסוק זה - 'והוא רחום' - אשר היו מקריאים אותו בשעת הלקאת ל"ט מלקות בבית דין. ולכן לא נהגו לומר פסוק זה בשבת וביום טוב, שהרי בימים אלו לא היו לוקים. ומנהג רוב ישראל לומר גם את הפסוקים: "ה' צבאות עמנו...", "ה' צבאות אשרי...", "ה' הושיעה...". ורבים נוהגים לומר פסוקים נוספים, וביניהם פרק קל"ד שבתהלים: "שיר המעלות הנה ברכו...", כדי לעמוד בתפילת מתוך דברי תורה. [משנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

הנצרך לברך 'אשר יצר' כשאומרים 'ברכו' - מתי יברך?

לפני ברכות קריאת שמע בשחרית ובערבית, אומר הש"ץ: "ברכו את ה' המבורך", והציבור עונה: "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", והש"ץ שב ועונה עם הציבור. ואמירה זו היא קריאה לציבור לברך את ה' בברכות קריאת שמע, ולכן נחשבת כהתחלה של הברכה הראשונה של ברכת קריאת שמע; ולפיכך, מי שבדעתו להתפלל ערבית עם ציבור העונים בברכו, יענה עמהם, ולאחר מכן אסור להפסיק בדיבור אף לדבר מצוה; ומותר להפסיק רק לעניית 'אמן' על ברכות מסוימות, 'אמן יהא שמיה רבה', בברכו ו'קדושה', כדין אמצע ברכה של ברכות קריאת שמע, (ראה שו"ע סו, ג). ומי שהגיע לבית הכנסת לתפילת ערבית בשעת אמירת בברכו, יענה עם הציבור, וידלג על 'והוא רחום'. ומי שיצא מבית הכסא ונטל ידיו, ובשעת אמירת בברכו טרם בברך 'אשר יצר' - יענה עם הציבור, ויברך אשר יצר לאחר התפילה. [משנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 3, 6, 7 ו-8]

באיזו ברכה ראוי שלא לעמוד ברגליים צמודות?

בימי קדם, כשבת הכנסיות היו מחוץ לעיר, וחששו להאריך בתפילת ערבית מפני הסכנה, נהגו בימות החול שלא להתפלל 'שמונה עשרה' בערבית, ואמרו לאחר ברכת 'השכיבנו' שמונה עשר פסוקים, כנגד תפילת שמונה עשרה, ולאחריהם ברכה אחת החותמת במילים: "המלך בכבודו תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד ועל כל מעשיו". ובני אשכנז בחוץ לארץ, אף כששבו להתפלל כרגיל לא הזיזו את המנהג ממקומו, ואומרים את הפסוקים והברכה לאחר ברכת השכיבנו. אבל בני ספרד, ובני אשכנז בארץ ישראל, נוהגים שלא לאומרם. ובשעת אמירתם - יש אומרים שראוי לעמוד, אך אין לעמוד כשפניו לכיוון שאליו מתפללים שמונה עשרה, כדי שלא יראה כאילו חפץ לצאת בהם ידי חובת 'שמונה עשרה'; ויש אומרים שמטעם זה ראוי שלא לעמוד. ויש שכתב שעמידה ברגליים שאינן צמודות מותרת לכל הדעות. [שו"ע א, משנ"ב ה וי, ושעה"צ ז; ביאורים ומוספים דרשו, 17, 18, 21 ו-25]

אתמול למדנו

- לכתחילה צריך לקרות קריאת שמע מיד בצאת הכוכבים, וכלשון חכמינו ז"ל: "זריזים מקדימים למצוות". וחובה לקרוא קריאת שמע לכל המאוחר עד חצות הלילה.
- מן התורה זמן קריאת שמע של ערבית הוא עד הנץ החמה, ותיקנו חכמינו ז"ל שלא יקראו אלא עד עלות השחר, ואם עבר וקרא לאחר עלות השחר, אינו מקיים את המצוה, אלא אם כן היה אנוס.
- יש אומרים שגם תפילת ערבית זמנה לכתחילה עד חצות, ואם יש באפשרותו להתפלל ערבית בציבור רק לאחר חצות - נחלקו הפוסקים אם עדיף שיתפלל ביחידות לפני חצות.

מחר נלמד

- מה אמר ה'מגיד' ל'בית יוסף' על הלימוד לפני השינה?
- האם על פי הקבלה מותר לומר תהלים בלילה?
- מתי ניתן להתפלל 'שמונה עשרה' של ערבית לפני קריאת שמע וברכותיה?